

Sygn. akt VI U-upr 360/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 października 2022r.

Sąd Rejonowy Gdańsk – Południe w Gdańsku Sekcja ds. Ubezpieczeń Społecznych w VI Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Dorota Witkowska
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Iwona Piotrowicz

po rozpoznaniu w dniu 12 października 2022 r. w Gdańsku

na rozprawie

sprawy Z. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o odszkodowanie z tyt. wypadku

z odwołania od decyzji z dnia 6 lutego 2019 r., znak (...)

I. Zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje powodowi Z. C. prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy, jakiemu uległ w dniu 4 września 2018r. w wysokości odpowiadającej 5% długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, tj. w kwocie 4.270,00 zł (słownie: cztery tysiące dwieście siedemdziesiąt i 00/100).

Na oryginale właściwy podpis

VIU-upr 360/19

UZASADNIENIE

Decyzją z 6 lutego 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił Z. C. prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu zdarzenia z dnia 4 września 2018 r.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że omawiane zdarzenie nie spełnia wszystkich ustawowych przesłanek definicji wypadku przy pracy - to znaczy nie ma związku z pracą. Do zdarzenia doszło podczas uczestniczenia w pogrzebie wieloletniej pracownicy (...) Ośrodka (...). Zdaniem organu rentowego zdarzenie nie pozostawało w jakimkolwiek związku z wykonywaną pracą oraz nie nastąpiło w miejscu pracy w konsekwencji nie ma podstaw do uznania zdarzenia za wypadek przy pracy.

(decyzja w aktach ZUS – k. 15)

Od powyższej decyzji w całości odwołał się powód Z. C.. W ocenie powoda zdarzenie z dnia 4 września 2018 r wyczerpuje definicję wypadku przy pracy, ponieważ było to zdarzenie nagłe, wywołane przyczyną zewnętrzną i

spowodowało uraz. Nadto nastąpiło w związku z pracą, ponieważ jako dyrektor reprezentował szkołę na zewnątrz podczas pogrzebu wieloletniej pracownicy szkoły. Ostatecznie na rozprawie 12 października 2022 r. powód zaakceptował uszczerbek na zdrowiu wynoszący 5% w związku z urazem biczowym kręgosłupa.

(odwołanie od decyzji, k. 3; e-protokół rozprawy k. 210)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie, k. 4-4v)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód Z. C. podlegał ubezpieczeniom społecznym, w tym ubezpieczeniu wypadkowemu.

(okoliczności niesporne)

Był Dyrektorem S.Ośrodka (...)w U..

W dniu 4 września 2018 r. rozpoczął pracę o godzinie 8:00. Następnie, około godziny 10:45 udał się do S. w celu uczestniczenia w pogrzebie wieloletniej pracownicy kierowanego przez niego Ośrodka. Podróż odbywał samochodem prywatnym, przeznaczonym do celów służbowych. W czasie jazdy doszło do wypadku komunikacyjnego. Powód zatrzymał się przed pasami w celu ustąpienia pierwszeństwa pieszym. Kierowca jadący za nim nie zauważył tego, nie zdążył wyhamować pojazdu i uderzył w tył samochodu powoda.

(okoliczności niesporne)

Wskutek powyższego zdarzenia powód doznał powierzchownego urazu głowy bez trwałych następstw neurologicznych. Jednocześnie wypadek spowodował u powoda uraz biczowy kręgosłupa szyjnego, co spowodowało długotrwały uszczerbek na zdrowiu w wysokości 5 % według punktu 94a oceny procentowej stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, stanowiącej załącznik do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (t.j. Dz.U. 2013.954).

(dowód: opinia biegłego sądowego neurologa, k. 74-75)

Natomiast z psychologicznego i psychiatrycznego punktu widzenia powód nie doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

(dowód: opinia sądowo-psychologiczna, k. 85-87; opinia sądowo-psychiatryczna, k. 128-131; uzupełniająca opinia sądowo-psychologiczna, k. 177-178)

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny co do przebiegu zdarzenia z 4 września 2018 r. był bezsporny. Spór między stronami sprowadzał się do jego oceny prawnej, tj. do możliwości zakwalifikowania jako wypadku przy pracy.

Przeprowadzone dowody w postaci opinii biegłych lekarzy: neurologa, psychologa i psychiatry miały na celu ustalenie, czy w wyniku zdarzenia powód doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, a jeśli tak to w jakiej wysokości – zgodnie z przepisami Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania.

Opinie biegłych sądowych Sąd uznał za miarodajne źródło ustaleń faktycznych. Biegli wydali opinie po analizie akt sprawy, uwzględniając całą dostępną dokumentację medyczną. Wnioski opinii zostały sformułowane w sposób jasny i precyzyjny, a końcowe stanowisko przekonująco uzasadnione. Przedstawione konkluzje są kategoryczne, a ich uzasadnienie przedstawione zostało w sposób przystępny i zrozumiały.

Strony nie wnosiły zastrzeżeń do opinii biegłej neurolog i biegłej psychiatry. Jedynie w stosunku do opinii biegłej psycholog powód wniósł zastrzeżenia i dołączył dodatkową dokumentację medyczną. Biegła dokonała analizy tej dokumentacji i odniosła się do zarzutów podtrzymując dotychczasową opinię, co uzasadniła m.in. brakiem nawiązania do wypadku w dokumentacji z leczenia psychiatrycznego oraz brakiem danych o przebytej po wypadku reakcji stresowej, zaburzeniach funkcji poznawczych, czy potrzebie podjęcia psychoterapii przez powoda. Wskazała, że powód podjął leczenie psychiatryczne 15 kwietnia 2019 roku, po tym jak ZUS odpowiedział negatywnie na jego odwołanie od decyzji odmawiającej przyznania mu odszkodowania. W stosunku do opinii uzupełniającej strony nie wniósł już zastrzeżeń. Opinia ta jest w ocenie Sądu kompletna, jasna i wyczerpująca. Brak było podstaw do przyjęcia, że powód doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu psychicznym.

Oceniając zaś odwołanie Sąd miał na uwadze, że zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1205 z późn. zm.; dalej: ustawa wypadkowa) za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych;
- 2) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 3) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

W ocenie Sądu, wypadek komunikacyjny, jakiemu uległ powód w dniu 4 września 2018 r., spełnia przesłanki uznania go za wypadek przy pracy. Nie ulega wątpliwości, że wypadek ten był zdarzeniem nagłym. Było to zdarzenie losowe, a więc niespodziewane, nieplanowane, niezamierzone. Nadto wypadek ten został spowodowany przez osobę trzecią – kierowcę innego pojazdu, a zatem była to przyczyna zewnętrzna. W sprawie bezsporne było, że powód wskutek wypadku doznał urazu. Sporne było natomiast, czy zdarzenie z dnia 4 września 2018 r. nastąpiło w związku z pracą.

Należy uznać, że zdarzenie pozostawało w związku z pracą, albowiem miało związek z wykonywaniem przez powoda - jako pracownika piastującego funkcję dyrektora - zwykłych czynności. Z funkcją dyrektora placówki niewątpliwie wiążą się również funkcje reprezentacyjne. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, a pozwany nie kwestionował, że powód nie uczestniczył w pogrzebie prywatnie, lecz jako reprezentant - przedstawiciel placówki, którą kierował jako dyrektor. Zgodnie z art. 68 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (tj. z dnia 18 maja 2021 r. Dz.U. z 2021 r. poz. 1082) dyrektor szkoły lub placówki w szczególności kieruje działalnością szkoły lub placówki oraz reprezentuje ją na zewnątrz. Nadto należy uznać, że powód działał także na rzecz reprezentowanego przez siebie Ośrodka jako pracodawcy, bowiem udział dyrektora szkoły w pogrzebie należy uznać za zwyczajowo przyjętą formę pożegnania współpracownika danej placówki, a zwłaszcza wieloletniego współpracownika. Jak słusznie zauważył Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 lipca 1998 r. II UKN 123/98 (za legalis), motywacją takiego działania nie jest wyłącznie obowiązek reprezentowania szkoły. Motywacji należy szukać również w normach obyczajowych i moralnych. Obok normy obyczajowej i moralnej udział w pogrzebie byłego pracownika należy uznać jako przejaw działania pracodawcy w celu odpowiedniego kształtowania zasad współżycia społecznego w zakładzie. Nadto „nieprzestrzeganie powyższych norm przez pracodawcę wywoływałoby społeczne potępienie i zgorzienie, godząc w dobre imię (prestiz, renomę, image) jego przedsiębiorstwa (firmy), a tym samym w jego "interes" (...)". Dlatego należy uznać, że udział w pogrzebie byłego współpracownika jest wykonywaniem przez zatrudnionego "czynności w interesie zakładu pracy", a więc doznany podczas lub w związku z tym wypadek stanowi

wypadek przy pracy niezależnie od tego, czy poszkodowany reprezentował zakład, czy też uczestniczył w ceremonii jako członek załogi.

W tej sytuacji udział w pogrzebie (w tym dojazd na pogrzeb) mieścił się – zdaniem Sądu - w pojęciu zwykłych czynności wykonywanych przez pracownika, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy wypadkowej, a jednocześnie stanowił wykonywanie czynności na rzecz pracodawcy, o czym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 tej ustawy. Zdarzenie, któremu uległ w tym czasie powód, nastąpiło w związku z pracą, tym bardziej że związek taki należy pojmować nie ściśle, ale w znaczeniu funkcjonalnym (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 6 maja 2009 r. III AUa 497/09). Powód nie tylko miał reprezentować kierowaną przez siebie placówkę, ale udziałem w pogrzebie byłego wieloletniego współpracownika, dawał wyraz ukształtowanym zasadom współżycia społecznego, wzmacniając w ten sposób zarówno pożądane relacje międzyludzkie w zakładzie pracy ale także dobre imię kierowanej przez niego placówki, czym działał na jej rzecz.

W myśl art. 11 ust. 1 ustawy wypadkowej ubezpieczonemu, który wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, przysługuje jednorazowe odszkodowanie. Za stały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu nierokujące poprawy (ust. 2). Natomiast za długotrwały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu na okres przekraczający 6 miesięcy, mogące ulec poprawie (ust. 3). Biegła neurolog w swojej opinii wskazała, że uszczerbek na zdrowiu powoda ma charakter długotrwały i wynosi 5%.

Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy wypadkowej, jednorazowe odszkodowanie przysługuje w wysokości 20% przeciętnego wynagrodzenia za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu. Wysokość odszkodowania Sąd ustalił zgodnie z art. 12 ust. 5 ustawy wypadkowej według daty wydania decyzji przez organ rentowy. Zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 lutego 2018 r. w sprawie wysokości kwot jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej w okresie od dnia 1 kwietnia 2018 r. do dnia 31 marca 2019 r. kwota jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, o której mowa w art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, wynosiła 854 zł za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu. Zatem kwota jednorazowego odszkodowania powinna wynosić 4.270 zł jako pięciokrotność tej stawki.

Z uwagi na powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie I wyroku.

Na oryginale właściwy podpis